

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Nekatera splošna pravila umnega kletarstva.

Novodobno vinogradništvo je postala obširna veda, koje znanje se tudi med našimi vinogradniki po nastopu trtne uši v teku zadnjih 20. let bolj in bolj razširja. Iz izkušnje vemo: Kdor hoče pri nas dandanes s pridom preosnovati svoj vinograd ter ga želi pravilno obdelovati in se namerja s to kmetijsko panogo i nadalje trajno ukvarjati, pridobiti si mora v to svrhu o tem ne le temeljitega, teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj, koje mora pri obdelovanju združiti z neumorno pazljivostjo, mnogim delom in obilnimi stroški, ampak on si mora prisvojiti tudi vse nauke umnega kletarstva in po njih urediti svoje ravnanje z vinskim pridelkom. To slednje je pri nas na še zelo nizki stopinji dovršenosti. Na nauke umnega kletarstva se ne polaga dovolj važnosti, ker se jih najčešče ne ali premalo pozna. Škoda, ki jo pri tem naše vinogradništvo trpi, je veliko večja nego si jo predočujemo. Naš vinski pridelek in njega promet največ zaradi te pomanjkljivosti ne more priti trajno do iste veljave, ki bi jo mogel sicer po svoji dobroti zavzemati, niti se ne more vzpričo tuji, včasih boljši, še večkrat pa goljufivi konkurenci vzdržati ne v ceni in ne v priljubljenosti, tako da bi si ž njim naši vinogradniki materijelno opomogli, kakor je to pri obilih denarnih žrtvah in trudapolnem delu opravičeno pričakovati in želeti. V korist povzdige našega vinogradništva je tedaj ležee, da se poprimemo vsi vinogradniki i umnega kletarstva ter da ž njim povzdignemo naš vinski pridelek v dobroti, stanovitnosti, popolnosti, priljubljenosti in v ceni.

Umno kletarstvo je pa seveda zopet zase veda, ki zahteva veliko teoretičnega znanja zlasti iz kemije, mnogoletne izkušnje in opazovanja ter se ne dá na mah priučiti. Ako v naslednjem podamo nekatera splošna pravila o tem, storimo to iz namena, da mlajše, neizkušene vinogradnike, ki še niso imeli prilike obiskati kletarski tečaj ali ki še niso bili v kleti kakega vinskega veščaka in ki si morda v očetovi hiši niso pridobili v tej stroki najboljše izglede, opozorimo sedaj v jeseni na umno ravnanje s svojim vinskim pridelkom, ko bodo s kletarjenjem pričeli. Nadalje, da v interesu novodobnega vinogradništva zbijamo zanimanje za umno kletarstvo in s tem k povzdigi tej védi in nje praktični in koristni upeljavi pripomoremo.

Taka splošna pravila so:

1.) Sode imej vedno polne! — Sode se ima zato polne, da se ne dela na površju kan, katera glivica se živi od alkohola. Ako se pusti, da nastaja na vinu kan, postajalo bode vino vedno slabotnejše in ako se kan končno tako namnoži, da postane toliko težak, da se v vinu potaplja, potem je tako vino proč zlit, ker je kalno in nima nikake moči več v sebi.

Vedno polne sode se obdrži, če se jih čez kake tri tedne potem, ko se jih je po trgatvi polnilo, pa ne do vehe napolnilo, končno prav do vehe napolni in zabije, potem pa vsak teden ali vsake 14 dni zalije. Za zalivanje se ima v majhnem sodčku dobre zalije, t. j. dobrega, nepokvarjenega vina. Ker pa tudi v teh posodah nastaja kan, zakaditi se mora vsak teden vrh njega nekoliko z žveplenim dimom.

2.) Drži v kleti snago, ki je prvi pogoj zdravemu vinu! — Snažni naj bodo sodi, kletarsko orodje, pokladje, stene pobeljene; posebno pazi na to, da ti plesnivec ne bode ugonabljal opravo, kužil zrak in škodoval vinskemu pridelku. V ta namen je vsakotedensko skrbno brisanje vse kletarske oprave neizogibno potrebno.

3.) Klet večkrat prezračuj in sicer po letu v hladnih nočeh, po zimi v gorkih dneh, da obdržiš v njej vedno kolikor mogoče enako toploto!

4.) Ne spravlja k vinu dišečih tvarin, da se vino njih duha ne navzame! — Tu je posebno paziti, da se v vinsko klet ne zalaga krompir, kisló zelje, repa, svinjenina itd., po čemur dobi vino duh v najkrajšem času.

5.) Mlada vina pretoči najmanj trikrat, stara pa vsaj enkrat v letu! — Pretakanje se ima izvršiti pri mladih vinih prvič o Božiči, drugič o Veliki noči in tretjič o Binkošti. To delo ima dvojen namen: vino stanovitno napraviti in ga v kratkem času do svoje mogoče popolnosti dovesti. Stanovitno napravi pretakanje vino vsled tega, ker se s tem pretakanjem iz dna sodov drožje odstrani in ker pride pri tem z zrakom v dotiko. Ta dotika pa stori, da se kisik v zraku spoji z beljakovinami, ki se nahajajo raztopljene v vinu in katere vino lahko pokvari. Vino ostane po pretakanju nekoliko tednov kalno, kmalu se pa učisti ter postane v vsakem oziru boljše, okusnejše in stanovitnejše.

6.) Novo vino se sme le z novim vinom mešati, starina pa s starino! — Izjema pri tem je le, ako hočemo vsled starosti oslabeledo starino podkrepiti in popraviti. V tem slučaju smemo staremu vinu dodati nekoliko mlajše, ognjevite kapljice. Vendar v to

svrhu ne smemo rabiti popolnoma novega vina. Fina, buketna vina se naj ne mešajo z novimi, slabejšimi, ker izgubé na tak način kaj lahko buket in ž njim tudi svojo vrednost.

Vina se najuspešneje mešajo, dokler so še mlada. Najugodnejši čas za mešanje vin je po prvem in drugem pretakanju; vina še potem nadaljujejo svoje tiho vrenje in pri tem se značaj vin popolnoma izjednači, okus postane jednoten. Najmanj mesec dnij se naj mešana vina ne točijo, marveč naj ležé v miru.

7.) Ne mešaj pokvarjenega vina z zdravim, da se ti tudi to ne pokvari! — V tem grešijo naši vinogradniki in krčmarji prav pogostoma, zlasti se kaj rada ciknena vina prilivajo zdravim, da se potem vino skazi. Vino, v katerem se pozna cik, smemo z zdravim le tedaj pomešati, ako smo to bolezen v vinu na kakoršenkoli način prej ustavili in ga mislimo takoj uporabiti.

8.) Vino devaj le v zdravo in čisto posodo!

9.) Sod, ki si ga odrabil, operi in zažveplaj!

10.) Ne prodajaj petiota za pristno vino!

11.) Kadar vino čistiš ali kadar hočeš odpraviti kako vinsko napako in bolezen, obrni se v dvomljivih slučajih do vinskih veščakov, zlasti do kmetijsko-kemijskega poskušališča, sicer pa rabi samo sredstva, ki jih dobiš v zanesljivo dobrih knjigah, ki te podučujejo o kletarstvu: „Umni kletar“ itd.

12.) Skušaj si pridobiti oziroma ustanoviti dobro vinsko klet! „Dobra klet nareja dobro vino.“

Boj vranam, kavkam, srakam!

Brez izjeme vse kmetiške rastline imajo dandanes čuda sovražnikov. To so večinoma zajedalke, ali rastlinske ali živalske narave. Razun teh postajajo pa tudi vrane, kavke in srake od leta do leta opasnejše škodljivke kmetiškimi rastlinam. Poljedelskim škodujejo pri setvi in žetvi. Vinogradskim in sadjarskim ob času zorenja grozdja in sadja. Koliko koruze ne populijo ter ne povžijejo ob času ko kali? — Koliko škode tudi povzročujejo ostalemu žitu? In ko kuruza pričenja zrnje delati, kako jo te požrešne živali ne razmesarijo, posebno na tistih njivah, katere se nahajajo v bližini host, grmovja? — Da, še v kozolcih in koruznjakih spravljani koruzi ne dajo miru, žró jo, kolikor le morejo. V najnovejšem času lotile so se te živali še celo raznega sadja, posebno grozdja, in sicer najbolj razposajene, predrzne so srake. Res je, da ob času oranja na spomlad vrane in kavke, ne pa tudi srake, za plugom kaj dosti črvov-ogercev in drugih škodljivcev poberó ter požró. Res je tudi, da po travnikih in košenicah in na njivah kaj dosti kobilic, murnov, bramorjev, da še celo miši polové. Deloma so torej te živali — razun srake — kmetovalcu še koristne, ali njih korist je v primeri s škodo, katero na kmetiških rastlinah povzročujejo, pač več kakor izginljiva, celo popolnoma ničeva, ker stičejo vrane tudi za piščanci, mladimi zajci, jerebicami. Srake pa zalezujejo tudi gnezda malih koristnih ptic, kakor slavčkov, penc itd., iz katerih mladiče poberó ter požro.

Vsem tem škodljivcem napovedati in vršiti kaže torej boj, najkrutejši boj, da se njih množina v kolikor le mogoče zmanjša. Posebno srake naj bi se kar vse vničile, ker so le škodljive. V prvi vrsti bila bi paš vestna dolžnost lovcev, kateri imajo ali lastne love, ali pa v najem vzete, da se lotijo v zimskem času streljanja teh škodljivcev. Ako je kmetovalec primoran lovцем srne, zajce, jerebice in drugo lovsko divjačino na lastnem posestvu pri miru pustiti, dasiravno mu le škodo dela, zakaj bi lovec za to ne skrbel, da bi se kmetovalcu vrane, kavke, srake kar le mogoče postreljale? Po zimi je to pač lahko mogoče, in naše mnenje je, da bi zamogla politična oblast lovec k temu še celo postavnim potom prisiliti. Da, politična oblast bi morala po našem mnenju tudi nelovcem, to je kmetovalcem proti izdaji posebnih licenčnih listov dovoliti, da smejo te škodljivce streljati, in to ne, da bi bili primorani si orožne liste zadobiti. Dovoljeno bi moralo biti tudi v zimskem času tem škodljivcem s strihninom zastrupljeno vado-mrhovino pokladati, da bi se čim prej tem boljši njih število zdatno zmanjšalo. Razume se samo o sebi, da bi se moralo to po natančnih predpisih oziroma ukazih politične oblasti vršiti in sicer v prvi vrsti po lastnikih in najemnikih lova. — Boj, kruti boj napovedati ter tudi vršiti treba je pa tem škodljivcem na vsak način in to koj letos v zimskem času, ko jim bode pričela lakota do živega posegati.

Politični pregled.

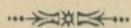
Kranjski deželni zbor se je pričel dne 22. m. m. in imel eno sejo. Poprej je še prevzval g. knez in škof blagoslovil s primernim nagovorom novo poslopje. Ker so liberalci pripustili, da so dobili naši poslanci pravično število zastopnikov v raznih odsekih, in ker so enoglasno sprejeli predlog dr. Šusteršiča, da naj se volivni red za vojvodino Kranjsko spremeni v smislu razširjenja volivne pravice na vse sloje prebivalstva, ter za to izvoli poseben odsek devetih članov, je bila seja prav mirna. Razni drugi poslanci so stavili mnogo prav važnih in koristnih predlogov. Oporekali so tudi kar najodločneje pridržanju vojakov-tretjeletnikov. Za razširjenje volivne pravice došlo je prav mnogo peticij iz raznih krajev dežele. Zanimanje zato je povsod prav močno.

Državni zbor je po mnogem brezplodnem govorjenju in pričkanju dovolil vladi, da sme poklicati vojaške novince, a da mora izpustiti vojake-tretjeletnike. Vojaška uprava je že poskrbela za to, da gredo dosluženi domov in da gredo novinci „noter“. Pokazalo se je pa v državnem zboru, da poslanci komaj čakajo prilike, da bi si spet skočili v lase in zavirali delo državnega zbora.

Cesar je odločno izjavil 19. m. m., da na noben način ne pripusti ogrskega armadnega jezika. Ogrji so za to nad vse sile razburjeni in le malo manjka, da ne bo spet se ponovilo l. 1848 s svojimi krvavimi dogodki. Silovito so napadli grofa Hedervaryja, katerega je cesar spet imenoval za ministerskega predsednika. Poslanec Barabas pa se je celo predrznil zaklicati, da ne verjame cesarjevim besedam, kar je vzbudilo pri

veliki večini poslancev opravičeno ogorčenje in srd nad izdajico. Bomo videli, kako se bodo razvile te zamotane reči. Cesar noče odnehati in državi v korist ne more, Ogri pa tudi ne, ker ne marajo in so preveč vase zaverovani. Ogri so že namigavali, da se odtrgajo popolnoma od Avstrije in pokličejo nekega princa, sina cesarja Viljema, Eitel — po imenu, za kralja.

Naši vojaki morajo biti zopet pripravljeni, da odkorakajo v Makedonijo, ako pride višje povelje. V Makedoniji se zopet neusmiljeno koljejo. Bolgarski narod bi jako rad, da bi njih knez napovedal boj Turčiji ter šel na pomoč makedonskim bratom. Toda knez Ferdinand nima poguma. Ljudstvo mu to zameri, in knez se boji za svoje življenje. Uvedle so se jako stroge naredbe za varnost njegovega življenja. Napetost med Bolgarijo in Turčijo raste in skoro nobenega dvoma ni več, da bomo imeli turško-bolgarsko vojsko. Iz Črnogore dohaja vest, da se organizujejo tamkaj ustaške čete za Makedonijo. Jedna takih čet, broječa 500 mož, se nahaja baje že v Makedoniji. Vsem Črnogorcem, ki so v stanu uriti orožje, se je razdelilo po 1000 patron, ki so došle iz Rusije. V Makedoniji divjajo Turki naprej. Nobenega razločka več ne delajo med Bolgari, Grki in Vlahi, ampak pomore vse, kar nosi krščansko ime. Velevlasti mislijo vse pomiriti samo s tinto in papirjem, pa ne bo šlo.

LISTEK.

V RIM!

Asizi.

(Konec.)

Škoda le, da človek ni vse te lepote in veličastva tudi telesno sit, bi saj ne trebalo mučiti se z italijansko kavo pri zajutreku. To vam je kava! Najbolj nerodna kmetiška gospodinja v kakšnih hribih skuha bolj čorbo, ko je ta. No, pa da je le nekaj gorkega v želodcu, dobro je. Časa nam še preostaja; kam pa sedaj? Bili smo prepuščeni samim sebi, da gremo do kosila, kamor hočemo. V mestu sv. Frančiška smo, bomo torej pač obiskali tudi grob njegove duhovne sestre in sodobnice, velike svetnice svete Klare, ustanoviteljice in prve prednice družega reda sv. Frančiška.

Pa kje je cerkev sv. Klare? Tam zgoraj, nam kažejo domači. Toda Asizi je gorsko mesto in silno nepravilno zidano, zato se lahko zaide, kakor so nekateri zašli skoro na vrh hriba, a cerkve sv. Klare le niso našli. Zato se izročiva s tovarišem nekemu izvoščeku na milost in nemilost. Ulice, četudi jako strme, so vse tlakane s kamenjem, in zares prav snažne. Dvomil sem, bo li suha para speljala po teh hudih klancih. Pa je že skrbel izvošček zato, ker je izdatno živali nakladal „dolgega ovsa“. Ko dospemo srečno do zaželjenega kraja, nas hoče fijakar prav pošteno oskubiti: najprvo zahteva od vsacega po eno liro, a prej je bil dejal, da pelje za eno liro cel voz ljudij. Potem je hotel imeti še eno liro, če naj nas popelje nazaj. To so zviti tiči, laški fijakarji, in bi bilo komaj, da bi človek napravil z njim pismo pogodbo, pa jo bo še tajil.

V cerkvi sv. Klare je bilo ravno izpostavljeno presveto Rešnje Telo. Veličasten pogled, ki človeka kar prevzame. — Altar je ves okrašen s preprogami, zavesami in cveticami, visoko gori stoji monštranca z Najsvetejšim, okrog in okrog pa v raznih skupinah in razvrstitvah brez števila lučic. Če more kaka stvar, kolikor se le dá dobro izraziti živo vero, vneto ljubezen in gorečo požrtvovalnost, zamore jo luč, ogenj. Okrog Kristusa v sv. hostiji celo morje luči, ognja: kako pomisljivo to! V naših krajih z lučjo vse preveč štedimo, k večjemu par iz blaga neukusno narejenih prav živo barvanih

cvetic, to je ves okras altarja tudi ob največjih praznikih. Italijani so pa v razsvetljavi zares mojstri.

V spodnji cerkvi leži truplo sv. Klare, še po 600 letih jako dobro ohranjeno. Leži v kristalni krsti za močnim omrežjem. Nuna ponuja mimoidočim male zavitke, v katerih je prah iz groba sv. Klare. Ta grob se je namreč po večstoletni pozabljenosti našel šele leta 1849. Truplo, nestrohnjeno, so prenesli v to spodnjo cerkev in je tu hranijo. Zraven pa prosi nuna milodarov za samostan, in nekdo romarjev opomni, naj denarja ne vržemo v pušico, ampak ga damo skozi okno nuni. Laška lačna vlada namreč odpira nabiralnike in pušice, in ne cerkvena predstojništva, ter potem odmerja neko svoto cerkvi ali samostanom. Da se pa vlade prime precej denarja pod naslovom „upravni stroški“, je več ko verjetno, da, nekateri trdijo, resnično. Sporočim, kakor sem slišal, in imam pri tem popolnoma mirno vest, da Lahom nisem nič škodil na dobrem imenu, ker so znani kot roparji cerkvenega denarja in premoženja. Sicer nune preganjajo iz samostanov, ali tu so jih še vendar pustili, ker imajo od njih svoj dobiček. Ko bi zaprli cerkve in prepovedali božja pota, mora Asizi obubožati, ko živi skoro le od romarjev, podobno kakor Loreto.

Prekrasen je razgled iz planjave pred cerkvijo. Vidi se tudi Peružija, rojstno mesto rajnega Leona XIII. Pokrajina je že vsa ozelenela in pomlajena. Po gričih in hribih čepé kakor gnezda razna mesta in gradovi, po dolinah pa se vijejo lepe bele ceste. Tam spodaj pa je veličastna cerkev sv. Marije Angelske.

Po kosilu smo šli tja doli. Nekateri so se peljali, a veliko jih je šlo raji peš, posebno mene ni nič kaj mikalo še enkrat poskušati prijetnosti take drzne vožnje. In kdo bi ne hodil rad todi, koder je svoje dni hodil toli ljubeznivi svetnik sv. Frančišek! Tam gori v mestu mu je tekla zibel, a tam doli v ravnini je postavil zibel mogočnemu redu, ki se je iz malih početkov razrastle v silovito veliko plodonosno drevo, čegar veje so razprostrte nad celim svetom. Kako lep je ta svet: Visoko na vrhu hriba se blišči sneg, nižje doli je nekaj gozdov, še nižje leži mesto z mnogimi cerkvicami, veličastno baziliko in drzno zidanim samostanom, a v ravnini gaji lavorike in oljke, ki tudi že cvete in širi prijeten duh. Tudi sicer že zeleni drevje in grmovje, vijolice pa, precej večje kot naše, duhté izvanredno sladko. Ta krasna narava je bila sv. Frančišku knjiga, iz katere je jako rad bral, in kar je tu bral, ga je navdušilo k neprestani hvali mogočnega, dobrotljivega Stvarnika, in zato je vse, tudi nežive stvari, ki so ga učile Boga čedalje bolj spoznavati, imenoval svoje brate in sestre. A vsa lepota sveta in vsi miki uživanja ga niso zavedli na napčna pota, kakor se godi le prerado nam. — Odrekel, popolnoma odrekel se je svetu, revščina mu je bila nevesta in gospa, pokorščina kraljica. Pa vseeno mu ni svet dal miru, dasi se mu je odtrgal tako popolnoma. Tudi on, veliki svetnik, pred izkušnjavami ni bil varen: a spet išče pomoči v naravi, tudi ta mu mora pomagati krotiti strasti. V ledeno mrzlo vodo se pogreza in v ostro trnje se zavalja brez obleke. Tako zmaguje. Še bolj pa se vnema v njem ljubezen do Jezusa Križanega; še več trpi in tako nabira zakladov ne samo sebi v nebesih, ampak svojim duhovnim sinovom zaklad zasluženj, zgledov in z zgledi potrjenih svetov.

Zares velikanska je bazilika Marije angelske. Posneta je v glavnih potezah po največji cerkvi sveta, po baziliki sv. Petra v Rimu. Zidali so jo 110 let. Pod kupolo pa stoji mala cerkvica; „porcijunkula“ je to, cerkvica, v kateri je sv. Frančišek zadobil svetu velikansko milost porcijunkulskega odpustka. Dogodek kaže lepa slika na pročelju cerkvice. Slikal jo je znani Overbeck. Nisem še zlepa videl tako lepe harmonije v barvah in tako prijetnih barv ko na teh slikah, kajti tudi poleg stoječa hišica je slikana od zunaj. Slika kaže blaženo smrt sv. Frančiška, in to pove, da je v celici umrl veliki očak in eden najznamenitejših mož vseh časov: sv. Frančišek Serafski. Kaj ne, znamenita svetišča to, in vse na enem kraju!

Ko opravimo pobožnost za odpustke in se še malo razgledamo po cerkvi, gremo spet na kolodvor. Od tu smo romarji poslali udan pozdrav presvetlemu cesarju. Ta predlog predsednika romarskega odbora je bil sprejet z nepopisnim navdušenjem in odobravanjem.

Teško bi bilo ločiti se nam od Asizija, ko bi ne šli — v Rim! Prav gotovo! A pustiti moramo kraj, koder nas vse spominja na sv. Frančiška. Naj bi le njegov ponižni, krotki, za blagor ljudstva vneti duh živel v nas!

Žvižg — klici — zadnji korak v Rim!

Piše se nam:

Z Roba. — Po Slovenskem se silno širi zadruga misel in kmalu bomo imeli zadrugo v najbolj oddaljeni gorski fari. Tudi pri nas je začela zadruga pred nedavnim časom poslovati, a se ji ne obeta sijajna bodočnost, ker se je ustanovila bolj vsled slavoheleja nekaternikov.

Skušnja nas uči, da niso tla zadrugam povsod jednako ugodna in pomisliti je treba: kje in na kakšnem „temelju“ bo stala. V „Poročilu o drugem kat. shodu“ beremo, da tam, kjer ni politično-strankarskih nasprotnikov, kjer se ne širi po gostilniških in trgovskih lokalih „Narod“ in Rodoljub“, kjer je konkurenca toliko, da nastavijo skrajno nizke cene — tam naj se opusti misel na zadrugo. Te besede bi se morale upoštevati, zlasti tam, kjer je ljudstvo še na tako nizki stopnji izobrazbe, da smatra zadrugo zgolj za bojno orožje proti trgovcem. Zadruga, ki ima zgolj namen koga uničiti, je v jedru gnila in vspeha ne bo! Tudi ne želim vspeha zadrugi, ki uvaja v kak kraj kak lišp, ki ga farani do ustanovitve zadruge še po trgovskih lokalih niso dobili. Če prebiramo dr. Krekov „Socijalizem“, vidimo, da se resni družboslovci temu najodločneje vpirajo.

Gospod urednik, zašel sem nekoliko s pota, oprostite!

Kolikor glav — toliko misli, a jaz si mislim načrt zadruga tak:

1. Zadruga mora imeti pred vsem veliko hišo, imenuje naj se „Naš Dom“. 2. „Naš Dom“ bodi središče vsega farnega političnega in gospodarskega gibanja. V njem naj imajo svoje lokale: zadruga, posojilnica, mlekarica, čitalnica, občinski urad itd.; seje vseh v fari se nahajajočih odborov naj bodo v njem. 3. Domači trgovci naj jemlje blago v domači zadrugi, kar naj jim bo to, kar je zadrugam „Gospodarska zveza“.

4. V zadrugnem odboru naj bodo: župnik, župan, učitelj, zastopnik zadrugnih trgovcev, načelniki vseh društev in zastopniki v fari izvršujočih obrtov.

5. Ta namišljeni odbor naj bi izdajal mesečno poročilo o zadrugnem delovanju.

Kako si vse to mislim, natančneje o tem prihodnjič.

I. S.

Iz Boštanja. — Nimam Vam poslati posebnih novic, kakor jih dobivate od kje drugod; štejem si le v dolžnost nekoliko se zahvaliti preč. g. kapelanu Ivanu Erjavcu za njegov trud in požrtvovalnost.

Nekaj nad dve leti je bil gospod pri nas, a storil je toliko, kot bi bil pet ali še več let. Koliko se je v tem času zboljšalo v duševnem, pa tudi v gmotnem oziru. Mnogo članov je pridobil marljivi gospod v Marijino družbo ter na to vso skrb obračal. Ustanovil je „Čebelico“ in „izobraževalno društvo“; vpeljal „vedno češčenje“ ter sam z nami vred molil vsako nedeljo uro molitve. Koliko truda, časa in denarja je žrtvoval v naš dušni in gmotni blagor. Vse ga je ljubilo in spoštovalo, da, še celo taki, ki težko vidijo duhovna, niso mogli kaj slabega o njem govoriti. Toda vsaka reč en čas trpi; prišel je na višjo stopinjo v Šmartnem. — Čestitamo! — Zlasti Marijina družba izreka na tem mestu najsrčnejšo zahvalo za vse zlate nauke in skrb, katero ste imeli. Obljubujemo za trdno, se ravnati po Vaših zlatih naukih, kolikor bo mogoče. Potrtih src smo gledali za odhajajočim dopoldanskim vlakom, a takoj isti dan popoldne je prihitel k nam č. g. Martin Pečarič, naš novi, dobri kapelan. Blagoslov božji naj spremlja oba gospoda!

Hvaležna in udana Marijina družba.

Domače vesti.

(Duhovniške vesti.) Premeščeni so: č. gosp. Janez Lomšek, kapelan v Žužemberku, v St. Vid pri Zatičini, č. g. Anton Lombar, kapelan v Postojni, v Cerklje pri Krškem, č. g. Andrej Ažman, kapelan v Semiču, v Postojno,

č. g. Lenard Zupan, kapelan v Šmariji, v Trzič. — Nameščeni so sledeči novomašniki: č. g. Leopold Černe za kapelana v Žužemberku, č. g. Martin Štular za kapelana v Semiču.

(Poštne vesti.) Poštar II. razreda g. Jožef Poka pl. Pokafalva v Žužemberku je uvrščen v prvi plačilni razred.

(Osebnostna vest.) Prestavljen je okrajni zdravnik gosp. dr. Jožef Malerič iz Mokronoga v Črnomelj.

(Osebnostna vest.) Novo imenovani c. kr. davčni kontrolor g. Ign. Perhauz je prestavljen v Črnomelj.

(Osebnostna vest.) Za okrožnega zdravnika v Žužemberku je imenovan g. Konstantin Konvalinka.

(Učiteljske vesti.) Izpraznjeno učno mesto na dekleški ljudski šoli v Novem mestu je provizorično dobila dosedanja supletinja gđ. Marija Detela, a za supletinjo je mesto na dopustu bivajoče gđ. učiteljice Hedvige Rosina imenovana gđ. Marija Kastelic iz Ljubljane.

(Šolske vesti.) Nadučiteljem so imenovani gg.: Fr. Stefančič v Ribnici na šolo v Velikih Laščah, in Franc Šetina v Črnomlju na ondotno ljudsko šolo. — Definitivnim učiteljem ozir. učiteljicam so imenovani gg.: Franc Kete za Ribnico, Leopold Morela za Metliko, Ivan Vozel za Trebnje; gospodične: Ana Fabjan za Dragatuš, Gabrijela Jereb za Črmošnice, Julija Jonke za Kočevje, Amalija Oblak za Trebelno, Albina Praprotnik za Črnomelj. — Prestavljen je nadučitelj g. Viljem Gebauer od Šmarjete v Šmihel pri Novem mestu, dalje učitelj g. Iv. Zen iz Starega trga pri Črnomlju v Sotesko.

(Županom) občine Šmihel-Stopiče je bil 25. sept. zopet izvoljen dosednji marljivi in vrlo delavni gospod Josip Zurec, p. d. Štembur. — Svetovalcem pa gg.: Janez Znanc iz Smihela št. 22, Janez Dular iz Vavte vasi št. 4, Josip Dular iz Jurke vasi št. 7, Franjo Staniša iz Vine vasi št. 12, Janez Penca iz Črmošnic št. 14, Josip Windischer iz Kandije št. 23, Josip Jeriček iz Gor. Težke vode št. 9, Janez Kušlan iz Kandije št. 5, Franjo Smuk iz Smoline vasi št. 33, Janez Jakše iz Kandije št. 38.

(Poročili so se:) G. Ivan Pacak, c. kr. stavbeni pristav, z gđ. Henrieto Perina. — G. Jožef Rihar, okrajni živinozdravnik v Mokronogu, z gđ. Emo Klemenčič. — G. Anton Kocmur, c. kr. poštni uradnik, z gospo Amalijo Cerar, vdovelo Lavrenčič.

(Matura) na novomeški gimnaziji. 29. sept. je delal maturo eden iz vseh predmetov, trije pa so ponavljali le iz enega predmeta. Dva sta dobro zvršila, eden bode meseca februarja ponavljal iz enega predmeta, eden pa je padel za eno leto.

(Pastoralna konferenca) za dekanijo Novo mesto vrši se v sredo 14. t. m. ob 10. uri dopoldan v navadnih prostorih.

(Umrl) je 24. sept. v Sodražici Ivan Fajdiga, večletni župan, c. kr. poštar in trgovec v 78. letu svoje dōbe. S pridnostjo in štedljivostjo si je zbral lepo premoženje. Znan je bil ne le doma, ampak je kot trgovec imel močne zveze z Italijo, Afriko in Azijo. Bil je rad vesel in vedno gostoljuben. Kot vojak vdeležil se je bitek v Benečiji in Lombardiji pod Radeckijem. Tudi kot rimski vojak je bil odlikovan l. 1848. Svetila mu večna luč!

(Umrl) je v St. Rupertu posestnik in trgovec Franc Pavlin v 51. letu svoje dōbe.

(Uvedenje brzojavne službe) na c. kr. poštnem uradu v Semiču. Na c. kr. poštnem uradu v Semiču, politični okraj Črnomelj, uvedla se je dne 17. septembra 1903 brzojavna služba (omejena dnevna služba).

(Dramatično govorniški večer) priredi znana slovenska gledališka umetnica gospa Zofija Borštnik-Zvonarjeva dne 3. oktobra v čitalnici v Novem mestu. Začetek ob osmi uri zvečer. Program jako zanimiv.

(V Toplicah) je bilo do konca septembra 1025 gostov. Zadnje dni se je pripeljala za daljšo uporabo kopelji Nje eks-celencia visokorodna gospa baronica Hein.

(Volitev v davčno komisijo.) Izvoljeni so bili v političnem okraju novomeškem v IV. razredu kot člani gg. Frančič Davorin, klobučar in Možina Franc, vinotržec, ter kot namestniki gg. Mramor Mihael, usnjar in Müller Antim gostilničar, vsi iz Novega mesta. Volitev v III. raz-

redu pa je bila neveljavna in je zopetna volitev razpisana na dan 17. oktobra t. l.

(Odlikovanja.) Knezoškofijskim duhovnim svétnikom sta imenovana veleč. gg. dr. Josip Marinko, c. kr. profesor, in Ivan Podboj, župnik v Toplicah. Čestitamo!

(Precej nevarno je obolel) zopet gosp. dr. Marinko in se nahaja v bolnici usmiljenih bratov.

(V Vavti vasi) razširila se bo enorazredna ljudska šola v dvorazrednico. Tozadevna komisija se bo vršila na licu mesta 10. oktobra.

(Veselica novomeških akademikov) otvorila je i letos novomeško veselisko sezono in kakor druga leta tudi letos s svojim programom zadovoljila občinstvo in je zabavala do ranega jutra. Koncertni del nas je prepričal, da bi v Novem mestu krasno uspevali koncerti, ko bi gojili komorno glasbo. Upamo, da bodo gospodje, ki so sodelovali in so znani kot veščaki in glasbeniki finega okusa, nam še večkrat pripravili sličen užitek. — Gospica solistinja je s svojim ljubkim glasom občinstvo očarala, ki se ji je burno zahvalilo. O igri lahko konstatiramo, da je bila izborna uprizorjena, in le igralcem se je zahvaliti, da se je občinstvo vkljub vsej nejasnosti igre same izborna zabavalo in prav od srca smejalo. Udeležba je bila prav dobra, vendar pa se nam zdi, da bi se bili nekateri zlasti akademikom bližje stoječi krogi lahko udeležili še z ozirom na dober namen cele veselice. Tudi mnogo rodbin smo še pogrešali. Ni čudno, da so veselice v Novem mestu v zadnjem času tako slabo obiskane, ko se nekateri niso vdeležili niti veselice akademikov, ki vendar niso prav nič prononsirani v domačih nasprotjih.

(Mestna hranilnica v Novem mestu). V mesecu septembru 1903 je 225 strank vložilo 129.015 K 71 h, 178 strank vzdignilo 91.663 K — h, torej več vložilo 37.352 K — h, 6 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 16.600 K — h, 103 menic se je eskomptovalo za 36.004 K — h. Stanje vlog 2.409.805 K 02 h. Denarni promet 342.718 K 53 h. Vseh strank bilo je 758.

(Kolera med perutnino.) Nekaj nenavadnega, ali vendar jo imajo to bolezen med perutnino v Črnomlju.

(Vinska klavzula), ki je bila za naše vinogradnike najhujša trtna uš, ne bo več obnovljena. Italijanska vlada je delala na to, da bi bila ta klavzula podaljšana vsaj 6 mesecev, a tudi to se ji ni posrečilo. Vsled tega pišejo vsi italijanski listi, da bo za Italijo velika škoda, ker ne bodo mogli po 31. decembru t. l. izvažati italijanskega vina v Avstrijo. Zato pa pozivljajo laške vinogradnike in kupčevalce, naj izvozijo kolikor le mogoče vina v Avstrijo hitro po trgatvi, da bodo njih kleti z 31. decembrom že prazne. Torej pozor pred usiljivostjo laških vinotrzcev!

(Razglas.) Razpisujejo se izpraznjena mesta okrajnih babic v Stopičah, Belicerkvi in Mirnipeci (drugo babiško mesto s sedežem v Karteljevem) z letno plačo po 104 K. Prošnje s potrebnimi prilogami vpošljejo naj se do 20. oktobra t. l. podpisanemu okrajnemu glavarstvu.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo.

(Družba sv. Mohorja) šteje letos 76.058 udov, to je 3988 manj kakor lansko leto, ko smo bili dospeli do prečastnega števila 80.046 udov. Po posameznih škofijah, oziroma krajih, je število sledeče:

1. Goriška nadškofija	8301 (— 396)	udov
2. Krška škofija	6205 (— 360)	"
3. Lavantinska škofija	23293 (— 2115)	"
4. Ljubljanska škofija	30398 (— 915)	"
5. Tržaško-koperska škofija	4048 (— 220)	"
6. Sekovska škofija	560 (+ 4)	"
7. Somboteljska škofija	306 (— 40)	"
8. Zagrebska nadškofija	423 (— 23)	"
9. Senjska škofija	188 (— 5)	"
10. Poreška škofija	102 (— 30)	"
11. Djakovska škofija	63 (— 3)	"
12. Bosna	214 (— 15)	"
13. Videmska nadškofija	175 (— 8)	"
14. Razni kraji	472 (+ 50)	"
15. Amerikanci	1119 (+ 137)	"
16. Afrika in Azija	191 (— 51)	"
Skupaj	76058 (— 3988)	udov.

Ta razkaz nam kaže, da smo po treh pokrajinah napredovali; zlasti so se odlikovali Amerikanci, ki štejejo 137 udov več kakor lansko leto. Po raznih krajih je 50 udov več, v sekovski škofiji 4. — Nazadek se kaže po škofijah, oziroma krajih: Lavantinska 2115, ljubljanska 915, goriška 396, krška 360, tržaško-koperska 220, Afrika in Azija 51, somboteljska 40, poreška 30, zagrebska 23, bosniške 15, videmska 8, senjska 5, djakovska 3. — V družbene „zlate bukve“, v katere se po pravilih vpiše vsak novo vstopivši ud, se je zapisalo 7167 novih letnih udov, namreč od številke 234.722 do številke 241.889. — Družba razpošlje svojim udom letos 456.348 knjig. Pač častno število za mali in še tako razkosani slovenski narod. Če prištejemo te knjige onim, katere je družba sv. Mohorja od svojega obstanka že podala svojim udom, najdemo, da je Slovincem vkup poklonila 9.300.040 iztisov knjig! V istini pa je to število še precej višje, ker so tu štete samo one knjige, ki so jih prejeli udje, natisnjeni in izkazani v naših koledarjih.

V Celovcu, dné 20. septembra 1903.

Odbor.

(Na c. kr. višji gimnaziji v Novem mestu) je letos 249 dijakov, in sicer v I. razredu 56, v II. 32, III. 37, IV. 37, V. 22, VI. 19, VII. 16, VIII. 30.

(Važen razglas za vinogradnike!) S tem se daje na obče znanje, da zamorejo vinogradniki, kateri name ravajo letos prositi za neobrestne predjeme na podlagi zakona z dne 28. marca 1892, št. 61 dež. zak. v svrhu zopetnega zasajanja oziroma obnovitev svojih po trtni uši opustošenih vinogradov svoje prošnje vložiti pri podpisanem okrajnem glavarstvu v času od 15. oktobra do dne 5. novembra t. l. — Na take prošnje, katere bodo po preteku tega roka dospele, se ne bode oziralo. — Glede izgotavljenja prošenj oznani se, da jih je treba sestaviti z uporabo posebnih tiskovin, ki jih vsak prosilec dobi brezplačno tuuradno in naj se v zgornjem obroku vinogradniki oglašijo pri gospodu c. kr. vinarskemu nadzorniku Bohuslav Skalicky-ju. — Vsakdo naj pazi na to, da bode prošnji priložil takšen izpisek iz zemljiških knjig, v katerem je dotičnik tudi zaznamovan kot lastnik zadevnih zemljišč. — Vže plačani dolgovi naj se pustijo izbrisati. — Zastran drugih dolgov naj se priloži prošnji „prednostno izjavo“ dotičnega upnika ali naj se zemljišča takšne vrédnosti zastavi, da bode naprošeno posojilo dovoljno zavarovano. — Prošnji je dalje priložiti posestno polo in načrt, kako se bo vršilo delo in prevdarek stroškov.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, 14. sept. 1903.

(Amerike željnim!) Ministerstvo notranjih zadev je poizvedelo, da se bode znabiti v kratkem skušalo več knapov pridobiti za rudokope v Meksiko v Srednji Ameriki. — S tacimi posredovalci je treba posebno previdno in pozorno se pogajati in sicer le takrat, ako na podlagi podrobne in uradno legalizovane pogodbe tudi primerno varnost, to je takozvano „aro“ za izpolnitev obljub poda. — Omenjeno ministerstvo poda drage volje onim, kateri bi nameravali v meksikanske rudokope iti, pojasnila o tamošnjih razmerah, ako jih zahtevajo.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo, 18. sept. 1903.

(Utonila) je dne 14. sept. v Bereči vasi, župnije suhorske, poldrugo leto stara deklica Neža Klemenčič pred domačo hišo v 1 meter globoki luži. Stariši, pazite bolj na svoje otroke!

(V spanju ponesrečil) se je 20. m. m. 26 letni Franc Turk iz Zajčjega vrha št. 12. Prišel je proti 11. uri po noči pijan domov in se podal v seno na svislih spat. Vlegel se je preveč pri kraju, kajti med spanjem padel je približno 5 m globoko na gole dila poda, kjer ga zjutraj njegova sestra Marija mrtvega najde. Znakov poškodbe, razun neznatne otekline na levi strani glave ni bilo videti.

(Tatvina.) 21 letni Janez Ovnek iz Velikeloke št. 35 je 16. m. m. posestnici Frančiški Tomažin iz Dobrniče iz zaklenjene skrinje eno hranilno knjižico v vrednosti 2400 K ukradel. Takoj drugi dan je na ukradeni knjižico 300 K v hranilnici v Trebnjem vzdignil, in knjižico potem v gnoj doma zakopal. Orožnikom iz Trebnjega se je posrečilo 22. t. m. zločinca zalotiti in ga sodnji izročiti. Od vzdignjenega denarja je zapravil 27 K 72 v. Drugi denar se je v hlevu zakopan našel.

d.

(Obrtna zadruga) v Novem mestu imela je svojo 8. letošnjo sejo dne 11. septembra t. l. o navzočnosti sledečih gg. odbornikov: Frančič, Malovič, Mikolič, Appe Val., Horvat, Mramor, Goleš, Kos, Stefanovič, Ciber, Weiss in Gorupič. Predseduje g. Frančič, konstatuje sklepnost seje in preide takoj po odobritvi zadnjega sejnega zapisnika na dnevni red. Rešuje se: 1. Prošnja za samostojno izvrševanje mizarske obrti, se enoglasno odkloni, ker je prosilec še mladoleten in nima dovolj dobe pomočniškega delovanja. — 2. prošnja za samostojno izvrševanje pršutarske obrti, se enoglasno priporoča, ker ima prosilec vsa za samostojno izvrševanje te obrti predpisana dokazila. — 3. Prošnja za samostojno izvrševanje pršutarske obrti se enoglasno odkloni, ker se prosilec vzlic prestane preskušaje ne smatra dovolj izurjen v tej obrti. — 4. Dopis trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani z dne 24. avg. 1903, št. 1972 glede upeljave novega zakona za samostojno izvrševanje gostilničarske in krčmarske obrti; se enoglasno odobri. Dopis se glasi takole: Št. 1972. Obrtni zadrugi v Novem mestu. Novembra meseca minulega leta so imeli gostilničarji in krčmarji zborovanje na Dunaju. V zmislu sklepov storjenih na tem zborovanju so vložili na državni zbor peticijo, v kateri stavijo naslednje zahteve: 1.) Prodaja vina, piva in žganih opojnih pijač v zaprtih steklenicah in posodah bodi dovoljena le krčmarjem in gostilničarjem. 2.) V mestih in trgih, ki štejejo nad 2000 prebivalcev, zdraviliščih in kopališčih, kakor tudi v krajih z živahnim tujskim prometom, ki prosijo za podelitev gostilniške ali krčmarske koncesije zahtevati dokaz usposobljenosti. Dokaz usposobljenosti je donesti na sledeči način: Prosilec za gostilničarske in krčmarske koncesije naj poleg izpolnitve splošnih pogojev, ki jih stavi obrtni red, dokaže svojo usposobljenost ali a) z izpričevalom o uspešnem obisku kake obstoječe strokovne šole in izpričevalom o saj dveletni praktični uporabi v gostilničarskem (krčmarskem) obrtnu ali pa b) s primernom potrjenih izpričevalom o saj štiriletni praktični uporabi v gostilničarskem obrtnu. Če pa se kdo, ki je prej izvrševal gostilničarski obrt v krajih, kjer se za nastop gostilničarskega (krčmarskega) obrta ne zahteva dokaz usposobljenosti, poteguje za gostilničarsko (krčmarsko) koncesijo v mestih, trgih ali krajih, kjer se zahteva dokaz usposobljenosti, mora izpričati, da je izvrševal gostilničarski (krčmarski) obrt samostojno saj toliko časa, kakor mora sicer trajati praktična uporaba. 3.) Izpremeniti je obrtni red tako, da se v §§ 18 in 20 privzame določba, da je zaslišati obrtne zadrage vselej, kadar gre za podelitev novih ali razširjenje obstoječih gostilničarskih (krčmarskih) koncesij, kakor tudi tedaj, kadar gre za to, da se že obstoječa koncesija prenese na drugo osebo. Dalje je prevzeti v obrtni red določbo, ki daje gostilničarskim zadrugam pravico, pritožbe proti oblastvenem določbam v takih vprašanjih; pritožba naj ima odločljivo moč. O predstojee navedenih zahtevah gostilničarjev in krčmarjev mora podpisana zbornica povedati svoje mnenje c. kr. trgovinskemu ministrstvu. Podpisani zbornici pa je na tem, da pred vsem zve, kakšno mnenje ima zadruga v teh vprašanjih. Zategadelj se obrača do zadrage z nujnim vabilom, naj skoro sporoči, ali smatra više navedene zahteve za upravičene in utemeljene in pri tem v podrobnem navede razloge za svoje mnenje. Nadalje želi podpisana zbornica zvedeti utemeljeno mnenje zadrage še o naslednjem predmetu. Poslanci Kliemann, Eisenkolb in tovariši so stavili v državnem zboru nujni predlog, mereč na to, da se sedaj prosta obrta „trgovina z vinom v zaprtih steklenicah“ in „trgovina s pivom v zaprtih steklenicah“ izločita iz števila prostih obrtov in uvrstita med koncesijonirane obrte. Podpisana zbornica pozivlja zadrugo, da ji naznani, ali smatra uvrstitev sedaj prostih obrtov „trgovina z vinom v zaprtih steklenicah“ in „trgovino s pivom v zaprtih steklenicah“ med koncesijonirane obrte za potrebno in umestno. Pri tem blagovoli zadruga navesti razloge, ki govore za tako premembo obrtnega reda. — V Ljubljani, dne 24. avgusta 1903. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko. Podpredsednik: F. Kollmann, m. p. Tajnik: Dr. Murnik, m. p. — 5. Predlog g. Maloviča, da bi se shod vseh v političnem okraju Novo mesto bivaajočih gostilničarjev in krčmarjev glede v točki 4 navedenega dopisa sklical; se enoglasno odkloni, ob enem pa sklone, da se gostilničarje in in krčmarje o tem dopisu primerno obvesti, to tudi v „Do-

lenjskih Novicah“ priobči. 6. Dopis trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani z dne 31. avgusta 1903, št. 1190 glede podelitve koncesije za samostojno izvrševanje podkovskega obrta; se enoglasno sklone predlagati, da bi se moral vsak, ki bi hotel to obrt samostojno izvrševati, z vspehom udeležiti šestmesečnega podkovskega tečaja. Dotični dopis se glasi: Štev. 1190. P. n. Kakor znano, je obrt podkovačev (Hufschmiede) koncesijoniran obrt in morajo oni, ki hočejo izvrševati podkovski obrt, poleg izpolnitve splošnih pogojev, ki jih stavi obrtni red za koncesijonirane obrte v paragrafu 18, dokazati svojo usposobljenost ali na ta način, da se izkažejo z izpričevalom o uspešno prebitem šestmesečnem podkovskem tečaju ali pa na ta način, da se izkažejo z izpričevalom o prestanem izpitu pred izpraševalno komisijo za podkovače. Ker so navzlic više navedenih predpisov, ki imajo namen preprečiti, da bi podkovski obrt izvrševali nesposobni podkovači in tako obvarovati posestnike živine občutne škode, notranjemu ministrstvu došle pritožbe, da se ponekod slabo podkuje, povabila je c. kr. deželna vlada po naročilu notranjega ministrstva podpisano zbornico, naj ji zaslišavši pristojne obrtne zadrage sporoči, kaj je ukreniti, da v bodoče izginijo nedostatk pri podkovanju. Zategadelj se obračamo do zadrage z vprašanjem, ali so po njeni vednosti pri nas podkovači zadostno usposobljeni in ali kujejo v zadovoljnost posestnikov živine, ali pa po njeni sodbi sedaj obstoječi predpisi za podkovski obrt, ki smo jih uvodoma navedli, ne zadostujejo in ne dajejo poročstva dovolj, da imajo oni, ki so tem predpisom zadostili že zadostno usposobljenost za uspešno in zanesljivo izvrševanje podkovskih del. Ako je zadruga tega mnenja, naj izvoli tudi sporočiti, v katerem oziru so sedanji predpisi potrebni premembe, mogoče v tem zmislu, da bi bilo umestno zahtevati, naj se podkovski tečaji, ki sedaj trajajo po šest mesecev, trajajo dalj časa in se sploh le onim omogoči nastop podkovskega obrta, ki so z uspehom obiskovali podkovski tečaj, ne pa tudi takim, ki se sicer izkažejo z izpričevalom o uspešno prestaneju izkušnji, pa niso obiskovali podkovskega tečaja. Z ozirom na to, da je stvar nujna, pozivljamo zadrugo, da nam saj tekom 8 dni sporoči svoje mnenje. V Ljubljani, 31. avgusta 1903. Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko: Podpredsednik: F. Kollmann m. p. Za tajnika: Dr. Windischer m. p.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Razne stvari.

(Gnojenje travnikov z umetnimi gnojili.) — Opozarjamo na gnojenje travnikov z umetnimi gnojili prihodnjo jesen, in prosimo gg. ude, naj gnojili, t. j. Tomasovo žlindra, kalijevo sol, oziroma kajnit, kmalu naročijo, drugače bo težko točno postrezati, kajti jeseni je silen naval na železnice in se mora računati z zamudami. Po dosedanjih izkušnjah bomo jeseni oddali kakih 150 vagonov umetnih gnojil, in to največ na drobno, iz česar more vsakdo posneti, da je le ob pravočasni naročitvi mogoče premagati tako delo v zadovoljstvo č. n. naročnikov. Cene umetnim gnojilom ostanejo kakor so bile spomladi, in sicer:

	16%	17%	18%
Tomasova žlindra	6 K 20 h	6 K 50 h	6 K 80 h
kalijevo sol po 12 K 60 h in kajnit po 5 K. Vse cene veljajo z vrečami vred za 100 kg., postavljenih na ljubljanski kolo-dvor ali v družbenem skladišču. Vsa gnojila se oddajajo le v celih vrečah po 100 kg., izvzemši kalijevo sol, ki se dobiva tudi v vrečah po 50 kg.			

Kmetijska družba.

* (Oves) kupuje po najvišjih ljubljanskih tržnih cenah c. kr. vojni erar, in sicer v vsaki, tudi majhni množini, naravnost od kmetov. Vsako soboto od 10.—11. ure dopoldne bo pa c. kr. kmetijska družba kupovala na podlagi poslanih ali osebno prinesenih vzorcev oves in pozneje tudi drugo žito za c. kr. vojni erar, in sicer v svoji pisarni v Ljubljani na Turjaškem trgu. Pri nakupovanju bo navzoč zastopnik vojaštva. Plačevalo se bo najmanj po zadnji ljubljanski tržni ceni. Ponujeni oves mora biti primerno čist. Vzorec mora biti enak vsi zalogi; kdor bo na podlagi vzorca prodal in potem poslal slabše blago, bo imel škodo, ker se blago ne bo sprejelo.

Torej pozor in vestno ravnanje. Kmetovalci, poslužite se te prilike, prodati svoj pridelek bolje, kakor po prekupcih. Tožite, da v Ljubljani noben trgovec ne plačuje po tržnih cenah, ki so v listih objavljene, sedaj imate priliko, prodajati po teh cenah. Kupljeno blago mora prodajalec na svoje stroške poslati v Ljubljano ter tudi užitno plačati. Prvo kupovanje se bo vršilo v soboto 19. t. m. Ponudniki po pošti naj gledajo da bodo vzorci pravočasno došli. Prodajalci, ki osebno pridejo, morejo blago precej s seboj pripeljati. Kupovalo se bo le od pridelovalcev samih, in ne od prekupcev. Kmetovalec.

* (Gospodinje, pozor!) Velika priljubljenost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki se je že leta in leta izobno obnesla povsod, provzročuje vedno nove, manj vredne posnemke. Da se jih ubranite in se izognete škodi, zahtevajte vedno le „pristno Kathreinerjevo kavo in si pri nakupovanju natanko oglejte vsak zavoj, ali sta na njem slika župnika Kneippa kot varstvena znamka in ime Kathreiner.

* (Delavec psa ugriznil.) V Hamburgu se je na javni ulici pripetila sledeča mična dogodbica. Neki konjski kupec je šel s svojim psom na sprehod. Hkratu se zakadi pes v nekega delavca, ki je šel mirno svoj pot naprej, ter mu že itak raztrgane hlače še huje raztrgal. Delavec ne bodi len, zahteva od kupca odškodnino za svoje hlače. Ker pa se oni za to zahtevo ni nič zmenil, vpije delavec za njim: „Veste, gospod, Vaš pes me je ugriznil!“ — Oni pa se obrne in pravi: „Pa še ti njega ugrizni!“ — Ni bilo treba reči dvakrat, — delavec zgrabi psa in ga prav krepko ugrizne v rep. Pes je začel strašno rjoveti in hipoma je bilo vse črno ljudi tam okoli. Delavec in gospod sta se začela strašno kregati in bi se bila gotovo še stepla, da ni storil bližajoči se stražnik konec zanimivi komediji. Nazadnje sta se pobotala v toliko, da je dobil delavec dve marki za raztrgane hlače.

* (Šest krajcarjev za zausnico.) Tovarniški delavec Ferd. Wenzl na Dunaju je tožil svojega tovariša Antona Muha, ker mu je za neko dekle priložil zausnico. Sodnik ju je skušal pomiriti, in ker je toženi dokazal Wenzlu, da deklet, zaradi katere sta se prepirala, itak ni nič vredno, je tožitelj bil pri volji odpustiti zausnico, le voznino po tramvaju do tovarne v znesku 6 krajcarjev je zahteval imeti povrnjeno. Muha (išče po žepih): „Prav rad jih dam, toda pri sebi nimam niti krajcarja. Pri moji duši, dam ti jih zvečer, saj dobimo plačilo.“ Wenzl: „Na, na! Potem pa tožbe ne odtegnem! Saj te poznam! Ako mi 6 krajcarjev ne daš sedaj, jih sploh ne bom nikoli videl!“ K sreči je imela neka priča 6 krajcarjev ter jih je Muhi posodila, na kar je bil Wenzl oproščen. — Wenzl: „Lahko si mi hvaležen, da sem ti odpustil.“ Muha: „Molči! Zausnica ni bila niti 6 krajcarjev vredna!“

* (Obleka iz pismenih znamk.) Brez dvojbe bode tudi naše ženske zanimala najnovejša obleka, katero si je nedavno neka Angležkinja naredila in jo nosila ter s svojo obleko med svojimi znankami vzbudila mnogo zavisti. Ubogi soprogi in rodovinski očetje, če se tudi pri nas vdomači ta najnovejša angleška moda, ker ni je šivilje, ki ne bi za tako obleko zaračunila po malem do 600 K. Obleka je bila narejena iz pisemskih znamk, tudi slamenik in pahljača sta bila okinčana s pismenimi vže rabljenimi znamkami. Za vso obleko je rabila izdelovalčica te najmoderneje secisijonistiške obleke nič manj nego 30.000 pismenih znamk.

* (Kraljeva zausnica.) Nedavno je bil angleški kralj Edvard s kraljico Aleksandro v Dublinu. Pri tej priliki se je živo spomnil na svoj prvi obisk v tem mestu. Bil je tačas sedanj kralj 8 letni, precej trmoglav deček. Ko se je peljal s svojo materjo kraljico Viktorijo, očetom in bratom v odprti kočiji po mestu, so oče, mati in brat na vse strani prijazno odzdravljali navdušenemu ljudstvu, le mali princ se je držal prihuljeno. Kraljica mati je sicer to takoj opazila, toda dalje časa ni nič rekla. Končno pa se ni mogla nič več premagovati. Z eno roko je zbila trdoglavnemu princu klobuk z glave, z drugo pa mu je prisolila gorko zausnico. Narod, ki je vse to videl, je burno pozdravljalo kraljico.

* (Kako misli Pij X. o katoliškem časnikarstvu.) kaže sledeče: V Benetkah se je nedavno vršil shod škofijskega društva. Kardinal-patrijarh mu je predsedoval. Tudi o časnikarstvu se je razpravljalo. Pritoževalo se je, da „La Difesa“, ki je vendar dober katoliški list, tako slabo

procvita. Sedaj se dvigne patrijarh beneški in pravi: „Obžalovanja vredno bi bilo, ako bi moral „Difesa“ prenehati vsled pomanjkanja pripomočkov, ko je vendar toliko vrsto let hrabro branila dobro stvar. Mene kot škofa te škofije bi zelo užalostilo, ko bi se to zgodilo za časa mojega vladanja. Toda to se ne sme na noben način zgoditi! Upam, da beneški katoliki ne bodo zapustili svojega lista, ki je dobro pisan in se zelo odlikuje v obrambo cerkve. Ne bom se strašil nobenih žrtev, ohraniti „Difeso“. Če bi bilo potreba, bom dal v ta namen svoj prstan, svoj naprsni križec, da, svojo kardinalsko obleko; kajti jaz hočem, da list še nadalje izhaja!“

* (Pomota.) Papiga z veliko govorno zmožnostjo, ki je zlasti znala dobro izgovarjati besede. „Kaj pa želite?“, je odletela skozi odprto okno in se vsedla na vejo bližnjega drevesa. Zabit kmetič, gredoč tu mimo, je zapazil nenavadnega ptiča in ga strme ogledoval. Papiga, začudena, da jo Mihelj tako opazuje, je jela z močnim glasom klicati: „Kaj pa želite?“ Kmetič je skoro okamnel, tako se je ustrašil, prepričan pa je bil takoj, da ima opraviti z zakletim človekom. V največjem strahu je torej snel klobuk z glave in trepetajoč rekel: „Nikar ne zamerijo gospod, ponižno jih prosim, mislim sem, da so oni — tič!“

* (Dobro sredstvo) proti mahanju z repom pri dojenju krave si je izmislil nek nemški kmet. Obesil je kravi utežo iz svinca na rep. Ker pa ima krava veliko moč v repu, zato je tudi naprej mahala z repom ter mu je pri prihodnjem dojenju s privezane težo izbila štiri zobe.

* (Deželna meja skozi svinjak.) Vas Kürnbach v Hessenu je bila dosedaj večkrat povod prepirom. Sedaj sta se vendar Hessen in Baden sporazumeli, da odstopi Hessen imenovano vas Badenu, zato pa dobi Michelbach. Povod menjave je bil sledeči. Nek badenski policist je hotel prijeti tik Kürnbacha postopača, ki ni imel iskaznice. Potepuh pa je zbežal v vas ter se skril v hlev, skozi katerega gre deželna meja. Ker je bil begun na hessenski meji, poklical je policaj hessensko kolego, ki je šel skozi zadnja vrata na hessenko polovico svinjaka po potepuha. Badenski policaj pa je čakal v badenski „kraljevini“. Vsak je hotel imeti potepuha. Ta je poznal zadrego policajev ter oba pošteno naklestil. Ko so ga zaradi tega hoteli izročiti sodišču, ni nihče vedel, v kateri deželi so leteli udarci in kateri oblasti je hudobneža izročiti, ker se niti policaja nista mogla spomniti, na kateri strani je bil potepuh prijet.

* (Romantična dedščina.) V tovarni v Harkovu je do zadnjega časa delal mladi strugar Dorošenko, zaslužil mesečno do 40 rubljev ter bil popolnoma zadovoljen. Kako se je pač začudil, ko sta prišla nedavno k njemu dva odvetnika ter mu naznanila, da je podedoval par milijonov rubljev. Delavec je namreč potomec slavnega hetmana Dorošenka, ki je živel v 18. stoletju ter pred svojo smrtjo naložil v angleški banki več milijonov s pogojem, da se glavica s obrestmi vred šele po preteku 150 let razdeli med njegove sorodnike. Sedaj je minulo 150 let in glavica je narasla na 62 milijonov rubljev, ki se razdele med šest živečih hetmanovih potomcev, med njimi je tudi imenovani tovarniški delavec.

* (Povodenj na Koroškem.) Grozne vesti prihajajo iz Koroškega o nesrečah, ki jih je povzročila povodenj sredi septembra. Oblak se je utrgal in Drava in Zila ste tako narastli, da je bilo vse naenkrat pod vodo. V Beljaku je bilo mesto skoraj do župne cerkve v vodi. Po spodnjem mestu je segala voda do prvega nadstropja. Po ulicah so se vozili s čolni. Škoda je velikanska. Grozno je bilo videti, ko je Drava nesla dva mrtva otroka. Odnosla je neke voz, konja in voznika in celo kočjo. Videli so in slišali voznika na pomoč klicati, ali rešiti ga niso mogli. — V Ukvah je voda raztrgala tričetrt pokopališča in raznesla mrličje. Izmed 112 hiš jih samo 15 voda ni uničila. Železnica je tako raztrgana, da so tam, kjer je poprej vlak vozil, po 20 m in še več globoke jame. Polje je 3 m na debelo zasulo. Ako bi 1000 delavcev neprenehoma delalo, bo pretekel cel mesec, predno bo vlak zopet vozil proti Italiji. Po polju vse leži. Kar ni odneslo, je s peskom in blatom zasuto. V Neču je odneslo celo hišo s šestimi prebivalci. Zila je pobrala tri moste. V Trbižu se je dvakrat oblak utrgal, in je na nagloma voda 5 do 6 m narastla. —

Južna železnica proti Inomostu je tudi veliko trpela. Promet bo tudi delj časa ustavljen, da napravijo v Spitalu nov most. Koliko človeških žrtev je ta povodenj zahtevala, še ni znano, gotovo pa bo število utopljenecv precej veliko. Škode je samo na Koroškem nad 20 milijonov.

* (Kdor išče, najde.) Nekoč prišel je kapelan k naprednemu županu radi poprave kaplanijskega poslopja. Župan pa je bil ravno v krčmi v družbi večih naprednjakov. Kapelan je prosil župana, naj občina popravi razpadajoče poslopje, češ, da so kapelani že itak reveži, ki imajo malo plačo. Županu se je zdel ta trenotek prav prikladen, da kapelana nekoliko osmeši pred navzočimi. „Kaj tarnate“, pravi, „koliko pa vam nesejo očenaši, ki jih vsako nedeljo zmolite“. „Jaz zmolim povprečno po dva do tri očenaše vsako nedeljo, kar zneso 40 do 60 vinarjev“, odgovori kapelan. „Dobro“, pripomni župan. „A neki stari župnik je rekel, da bi morali ta dohodek deliti z ljudstvom, ki vam pomaga moliti. Polovica gre vam, polovica pa ljudstvu, ki vam odgovarja“. „Hvala na pouku, g. župan“, zavrne ga kapelan. „Odslej bodem vse dohodke od očenašev deval na stran. Koncem leta pa prinesem polovico v občinski urad, da jo vi razdelite med ljudstvo, ki vam pomaga moliti. Toda povem vam, da vi od tega ne boste dobili niti vinarja, ker nikdar v cerkev ne greste“. Navzoči naprednjaki so začeli ploskati, župan pa je plačal in odšel. Kdor išče, najde. „Primorski list“.

Prošnja.

V dijaški kuhinji se podpira v sedanjem šolskem letu 65 mladeničev. Vsakdo lahko izprevidi, koliko potrebuje tako število mladih ljudi, ki se z malo izjemami preskrbljujejo popolnoma brezplačno.

Zadnje šolsko leto je zmanjkalo v prvem semestru nad 600 in v drugem nad 300 kron. Pokril se je nedostatek s prejšnjimi prihranki. — Ali odslej dalje vendar ne sme biti tako, marveč je treba gledati, da se vsaj izhaja, ako že ne bo de mogoče nič prisriniti za slabe čase. Zato prav srčno prosim vse, ki imate dobro in usmiljeno srce, ne zapustite naših dijakov, marveč jih podpirajte z obilnimi darovi dosedanjih dobrotniki, pristopite še novi — bodisi z novci, bodi si z živili. Zlasti zadnjih želimo prav posebno. Sprejemem hvaležne vse, karkoli ljudje uživajo. Ko bi dobil vsaj fižola, krompirja in kisline dovolj, potem se ne bojim, da ne bi izhajal.

Bog je letino precej blagoslovil; podarite od nje potrebni mladini — in gotovo Vam prinese nov blagoslov od Njega, od kogar prihaja vsak dober dar!

Dr. Jos. Marinko.

Smešnica.

(Pripravila sta se.) „Torej, vidva, ženin in nevesta, mislita skleniti sv. zakonsko zvezo. Pa sta se tudi dobro pripravila za ta važni korak“, vpraša župnik zaročenca pri izpraševanju. — „To pa, gospod“, župnik, odreže se ženin. Zaklali smo tri prešiče, pobili enega vola, štiriindvajsetim kokošim zavili vrat in kupili eno vedro vina. Mislim, da bo zadosti.“

(Mu ne pride na konec.) Čevljar je imel vajenca, ki je hotel imeti vedno zadnjo besedo. Spet je enkrat mojstra grozovito vjezil z svojim dolgim jezikom, da je za zaklical: „Smrkovec, molči, sicer te počim, da boš ves črn,“ — „Dajte me še udariti tako, da bom rumen, potem sem precej cesarski, in ne smete me nikdar več udariti.“

(Splačal jo je.) Znamenitega zdravnika, ki je imel obilo bolnikov, je neka gospa v enom nadlegovala, ker si je domisljala, da je bolna. Neko jutro sreča ga na jako obljudeni cesti. „Gospod doktor“, kriči že od daleč nadenj, tako sem bolna, pomagajte mi! — „Čakaj“, si misli zdravnik, „te bom že ozdravil.“ „Zamizite“, veli gospe; zamiži. „Odprite usta“. Jih odpre. „Sedaj pa pokažite jezik.“ Tudi to stori. Dolgo časa stoji tako, vsem mimoidočim v posmeh. Ker se naveliča tega položaja, slednjič spregleda — a oj groza, zdravnika ni nikjer! Na tistem se je bil oddaljil, gospo pa tako pustil stati na cesti. Imel je mir pred njo.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gdč. Marija Krajec 15 K mesto venca na krsto umrle gospe Škerljeve; Ana Dular 4 K; veleč. gosp. Grivec Franc 20 K; veleč. gosp. Anton Kukelj, župnik, 10 K; veleč. g. Karol Hofer, župnik v pok., 10 K; Kušljan Ana 5 K; veleč. g. Fr. Brulec, župnik, 20 K; veleč. gosp. dekan I. Nagode 10 K; blag. gospa B. Vojska 20 K; stava 2 K.

Dr. Jos. Marinko.

Umrli so:

13. sept.: Adolf Foršek, sin pekovega pomočnika, 4 in pol mesece, želodčen in črevesni katar, h. št. 196.

18. sept.: Ana Košir, bivša kuharica, 45 let, jetika, h. št. 20.

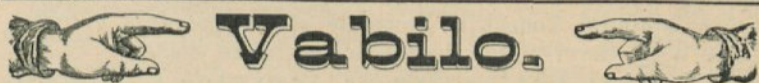
24. sept.: Horvat Slavko, poslovodje sin, 3 mesece, želodčni in črevesni katar, h. št. 44.

Loterijske številke.

TRST,	19. septembra	57	82	56	7	90.
GRADEC,	26. „	41	50	66	1	25.

Tržne cene dne 28. septembra 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	13	—	Leča	11	71
Rž	11	04	Bob	9	76
Koruza	10	08	Ajda	9	76
Oves	6	50	Proso	9	76
Ječmen	9	76	Soršca	12	36
Krompir	5	20	Lan	14	96
Fižol	11	71	Jajca po 4 za 20 vinarjev.		
Grah	11	71			

Vsi krčmarji in mesarji se jako nujno vabijo

— dne 4. oktobra —

to je v nedeljo, ob 2. uri popoldne v salon gospoda I. Windischer-ja v Kandiji na razgovor zaradi užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa.

(244)

Odbor.

V slovo!

Ker mi ni mogoče od vseh prijateljev, znancev in drugih osebno se posloviti, zahvalim se tem potom prisrčno vsem, kateri so me v mojem težkem obrtu s tolikim zaupanjem mnogo let podpirali in prosim ob enem mojemu nasledniku ravno tako zaupanje, meni pa blag spomin ohraniti!

Torej z Bogom! in na veselo svidenje v Krškem.

V Rudolfovem, meseca oktobra 1903.

(247)

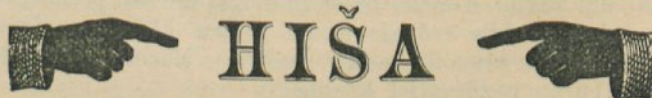
Leop. Hrastovčan,

kovaški in podkovski mojster.

Gostilna

v Rudolfovem, z velikim vrtom, kjer se nahajajo lepi prostori, se iz proste roke prodaja. — Lahko se odda tudi v najem, vendar pa ima kupec prednost. — Več pové upravnistvo „Dol. Novic“.

(249—1)

v Novem mestu v prav dobrem stanu in v sredini mesta je iz proste roke

takoj za prodati.

Več se izve v upravnistvu „Dol. Novic“.

(248—1)

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bodem od 15. avgusta naprej peč kuril tudi za

domači kruh.

Vsajalo se boče ob polu deveti uri dopoldne. Tudi bodem kruh na vago prodajal.

Splošnovanjem se priporočujem

Janez Mehora,

(187-4)

pekovski mojster v Rudolfovem.

Razglas.

Podpisano županstvo sprejme s 1. novembrom 1903 enega provizoričnega

mestnega stražnika (policista)

z letno plačo 600 K (začasno) in prosto obleko in obutev. — Prošnje je uložiti na podpisano županstvo do 29. oktobra t. l. ter mora prosilec dokazati, da je avstrijski državljani, vsaj 24 let, a ne čez 35 let star, neomadeževanega obnašanja, zdravega in krepkega života ter več slovenskega jezika v govoru in pisavi. — Prosilci, ki so bili vojaki ter izobraženi in razumejo več jezikov, ali, ki poznajo mestne odnose, imajo prednost pred drugimi prosilci.

Mestno županstvo v Rudolfovem,

1. oktobra 1903.

(245-1)

„Na Kamnu“ v Kandiji

oddá se s 1. oktobrom t. l. pritlično stanovanje, obstoječe iz treh sob, z lepo kuhinjo in dvema shrambama. Vodovod v hiši. Natančne pogoje pri lastniku.

(167-5)

Franc Šuklje.

Stanovanje obstoječe iz dveh sob, kuhinje, kleti in drvarnice, je za oddati pri Janezu Košaku št. 263 v Novem mestu s 1. oktobrom ali pa s 1. novembrom. (240-2)

Popolnoma nova

harmonika

na tri vrste glasov je na prodaj. — Kje, pové iz prijaznosti uredništvo „Dol. Novic.“ (239-2)

== Izvrstna opeka ==

dobiva se zopet kakor poprej (243-1)

v opekarni (Ringofen) Breitenau pri Zalogu poleg Novega mesta.

Izvežbana likarica (Büglerin)

na Dunaju izučena, in katera tudi pere, se priporoča v blagohotna naročila v likanju: srajc za gospode, ovratnikov, manšet in družega v lepem svetlem liku. — Stanuje v g. Pugeljnovi hiši pri starem mostu v Rudolfovem št. 82. (241)

Šivalni stroj (za šivilje)

 je naprodaj po vredni ceni

pri Mici Zelinger, Regerča vas št. 2, (fara Šmihel pri Novem mestu). (242-1)

!! Hiša na prodaj !!

V Bršljinu tik državne ceste se prodá iz proste roke hiša, pripravna za gostilniško obrt in za prodajalnico. Poleg hiše se nahaja tudi majhen vrt. Naprodaj je tudi štacunska oprava in decimalna tehtnica. Več se izve pri g. V. Rohrmannu na Grmu. (246)

(228-2)

== Hiša ==

ki ima prijazno lego ob državni cesti ter je obdano z večjim vrtom, se prodá v Metliki. Več se izve pri lastniku te hiše pod naslovom:

Emanuel Fux st., Metlika (Kranjsko) h. št. 129.

Lep prostor z razgledom na glavni trg, pripraven za pisarno,

delavnico ali sploh za kakšno obrt, je takoj v najem oddati. — Ravno tam je tudi prostorno

suho skladišče,

katero se tudi lahko posebej odda. — Natančneje pri gospodu Fr. Tandlerju v Rudolfovem. (229-2)

Vajenec,

kateri je dovršil vsaj drugi gimnazijski razred, se t a k o j sprejme v tiskarni J. KRAJEC nasl. v Rudolfovem.

Dva

u č e n c a

~~~~~ za mesarski obrt se t a k o j sprejmeta pri ~~~~~ (210-3)

Ljudevik-u FERLIČ-u v Novem mestu.

Za častite gospode

katehete

izšel je jako pripraven

ročni katalog.

Naročila s številom šolskih otrok najse blagovolijo takoj doposlati v tiskarno (211-3)

J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Lepa meblovana soba

(z razgledom na Glavni trg)

 je oddati pri gospej pl. Fichtenau.

Na prodaj je tudi večja množina (215-3)

prav izvrstnega vina.

 Oddaja se tudi od 56 litrov naprej.

Za umirovljence s soprogo brez otrok.

V neki vasi na Dolenjskem dobi se stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, proti temu, da se nadzoruje hišo, če gospode ni doma.

Več pové upravništvo tega lista.

(231-2)

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.
Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!

V graščini Pogance pri Novem mestu
je za setev oddati

prav lepa résnica

(ozinka) [Kolbenweizen]. (203-3)

GLASOVIR

v najboljšem stanu ter po najnovejšem sistemu narejen na 7 oktav
z jako prijetnim in močnim glasom se po primerno nizki ceni
proda. Natančneje pové upravništvo „Dol. Novic“ (205-3)

Šivalni stroj,

popolnoma v dobrem stanu, je po nizki
ceni na prodaj. — Kje, pové uprav-
ništvo tega lista. (219-3)

Pozor!

 (14-17)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam
po najvišji ceni.

Izposojujem tudi vlasulje (Baroke) po nizki ceni.

Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld.
10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina
82. prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavčina
brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše
1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr., ogrske 1 gld. 80 kr. kilo,
velka klobasa ena 20 kr. — Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 klg.
naprej proti povzetju.

(188-4)

Janko Ev. Sirc v Kranju

POSESTVO

obstoječe iz treh parcel njiv v obsegu čez šest oralov ob stari
državni cesti proti gradu Grm nad Kandijo, pripravno za
stavbišča, blizu novega sejmskega prostora se zaradi starosti
posestnika iz proste roke pod ugodnimi pogoji prodá. —
Več v hiši št. 13 v Kandiji. (225-2)

Krasne nagrobne

vence

(Grabkränze) (206-3)

s trakovi in napisi dobiva se v velikanski
izbiri pri

Franc Wokač-u,

„trgovina pri škofu“ — Novomesto.

Josip Poula

podučuje godbo na vse instrumente (na lok in pihalne) kakor
tudi druge predmete. (230-2)

Trgovski učenec

(218-3)

sprejme se

pri tvrdki A. Pauser ml.,

„zaloga špecerijskega blaga in železnine v Rudolfovem.“

Prav lepa prilika
hišo z lepim sadnim vrtom

ležečo na ugodnem prostoru kupiti, nudi se v
Stopičah blizu Novega mesta. Po dogovoru dobé se tudi njive.
Natančneje pové g. Jožef Simec v Stopičah. (202-3)

UČENCA

sprejemem v svojo trgovino mešanega blaga in deželnih pri-
delkov. Vešč mora biti računstva in pisave prav dobro ter
poštenih starišev.

(193-3)

Fr. Skušek, trgovec v Metliki.

V bližini Novega mesta je na prodaj
lepo posestvo z gostilno

in velikim vrtom ter z vsem gospodarskim poslopjem. Natanč-
neje pri upravništvu „Dol. Novic“. (180-3)

V najem se oddá

kovačnica

z dvema ognjema in vsem kovaškim orodjem, stanovanje,
obstoječe iz treh sob in kuhinje, hleva, dveh kleti, svinjaka
in vrta. Po dogovoru tudi dve njivi in kozolec. — Več se izve
pri Franc Bobnarju, kovaču v Kandiji št. 4. (236-2)

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini najljud-
neje naznanjam, da sem otvoril

v Žabji vasi št. 1 pri Rudolfovem

kamnoseško delavnico

v kateri bom izdeloval vsa v kamnoseško stroko spadajoča
dela, kakor: altarje, nagrobne spomenike, stavbinska dela iz
različnih vrst kamena in razne barve itd. Ker sem deloval več
let na Dunaju in se vsestransko izvežbal, možno mi je vsako-
vrstna dela v občo zadovoljnost in po primerno nizki ceni
izgotavljati. Priporočam se v mnogobrojna naročila.

Z odličnim spoštovanjem (192-3)

MIHAEL KUNAVAR, kamnosek

v Žabji vasi št. 1 pri Rudolfovem

Največje
najstarejše
parobrodno
društvo
na
svetu.

Hamburg-Amerika Linie

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

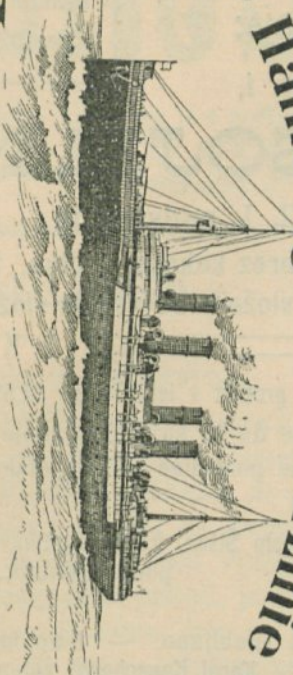
direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Hamburg-Amerika Linie

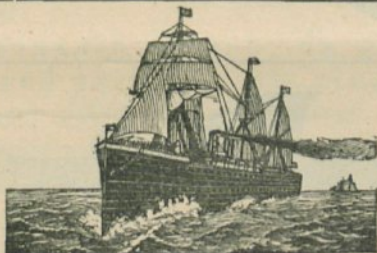
Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali ščranga.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

Za
v Avstriji

koncesijo
vano

francosko prekmorsko družbo
„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Iz Ljubljane se odpotuje vsak ponedeljek.
Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (300—22)

Zaradi starosti se odda

dobro urejena

= prodajalna =

s papirjem, pisalnim orodjem itd., z blagom vred v
Novem mestu št. 95 na glavnem trgu. (233—2)
Natančneje se izve ravno tam.

Domača tvrdka!

(226—2)

**Podobarska
in pozlatarska delavnica.**

Franco Ciber

v Kandiji pri Novem mestu

se uljudno priporočuje prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v cenjena naročila za izvrševanje

umetniško izvršenih

lesenih oltarjev

v različnih slogih,

kipov

ter sploh vseh v to stroko spadajočih del od lesa.

Cene povsem zadovoljne!

Delo jako solidno!

Domača tvrdka!

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih,
zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastonj in poštne
prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. (241—24)

Vljudna prošnja:

Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«,
ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo —
Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le
v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:**

Denarni promet v l. 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

$4\frac{1}{2}\%$

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v letu 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. —

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1903.

(136—8) Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Frančišek Lesković, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos“. — Karol Pollak, tovarnar in pos. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Rudolfovo — Jos. MORAUČ — Rudolfovo

Glavni trg.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem bogato založil svojo trgovino z raznovrstnim lepim jesenskim in zimskim blagom za ženske in moške, ter mi bode, oziraje se na to, mogoče, postreči vsakogar v vsakem oziru najboljše!

V zalogi imam lepo sukno za ženske obleke, porhante in flanele, izborna belo tkanino

lastne manipulacije

nadalje vsakovrstno platno kakor Rumburger, Chiffon itd. — V največji izbiri se nahaja sukno za moške obleke, kakor: Peruvien, Tuskin, Kamgarn, Cheviot, Piquet, Loden, Tricot itd., vse v največji izbiri ter po zmerno nizkih cenah. — Opozarjam zlasti gospode na boljše perilo, kakor: fine srajce, predpasnike, ovratnike, nogavice itd. itd.

Priporočam vsakomur za jesensko in zimsko sezono bogato odbrano zalogo mičnih novosti v konfekciji za dame in gospode, največja izbira Paletô, Pelerin, Površnikov, nepremočljivih havelokov itd.

Velika izbira krasnih nagrobnih vencev brez in z napisom vedno v zalogi.

Kravate v vseh najnovejših fazonah! Prave ruske galoše! Linoleum in tkani tepihi!

Priporočam se z vsem spoštovanjem!

(223—2)

Dijakom znižane cene!

Dijakom znižane cene!

Dijakom znižane cene!